

Skriftlig spørsmål fra Jan-Henrik Fredriksen (FrP) til helse- og omsorgsministeren

Dokument nr. 15:274 (2008-2009)

Datert: 14.11.2008

Besvart: 20.11.2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål

Jan-Henrik Fredriksen (FrP): Nakkeslengskader har vært tema for to offentlige utredninger. SMM-rapport nr. 5/2000: Nakkesleng-diagnostikk og evaluering, og rapport fra Shdir i 2005: Nakkeslengassosierte nakkeskader. Nakkesleng tilsier grad I og II av WAD. De alvorligste skadene-grad III og IV av WAD ble utelatt fra utredningene og det ble heller ikke oppgitt tall for omfanget av slike skader. Hvorfor ble ikke de alvorligste skadene tatt med i to offentlige utredninger, eller er det slik å forstå at vi ikke har alvorlige nakkeskader i Norge?

Begrunnelse

I og med at ingen av de offentlige utredningene i Norge har tatt for seg nakkeskader av de alvorligste tilfellen-grad III og IV av WAD så er det, slik jeg erfarer et meget mangelfullt og misvisende grunnlagsmateriale å vise til for de som har nakkeskade -grad III og IV av WAD. Tallene for skader blir i begge utredningene anslått til ca 2000 pr år og dreier seg om skader relatert til-grad I og II av WAD. Dette tilsier ca 42 tilfeller pr. 100 000 innbyggere. Tilsvarende tall for Sverige er 422 pr 100 000 innbyggere. Altså ti ganger høyere. I Sverige får forsikringsbransjen årlig melding om 30 000 whiplash skader etter trafikkulykker (tall fra Whiplashkommisjonen). Både i Sverige og i Norge brukes betegnelsen whiplash skader/ nakkeslengskader om skadegradene I og II av WAD, altså skader uten radiologiske eller nevrologiske funn. I følge kommisjonen vil ca 5% av disse 30 000 eller 1500- få en invaliditetsgrad på 10% eller mer. Ca. 500 blir 100% arbeidsufør. Dette gjelder skader kun relatert til trafikkulykker. Internasjonal statistikk tilsier at man derfor kan oppjustere antall skader med ca 40% .For Sverige tilsier dette at tallet blir ca 50 000 skader pr år hvor de med 10% invaliditet utgjør 2 500 og tallet på skadde med 100% arbeidsufør vil ca ligge på 800. Om man da regner om tallene med utgangspunkt i at Sverige har 9 millioner og Norge ca 5 millioner vil tilsvarende tall for Norge tilsa at vi har ca 28 000 nakkesleng skader i året , hvor skadde med mer enn 10% invaliditet utgjør ca 1400 og skadde som blir 100% arbeidsufør er 450 personer pr år. Det blir derfor helt håpløst å gå ut i fra at tallet på 2000 som blir brukt er riktig. Norsk Helsevesen har sluttet seg til den internasjonale konsensusen om å bruke skadegradene og betegnelsene fra Quebec Task Force fra 1995, og man skulle da forutsette at det finnes statistisk data som kan si noe om omfanget fordelt på de fire skadegradene WAD I-IV. Hvor er data på dette som vi er forpliktet til å ha. Slik jeg oppfatter det ekskluderer de to norske utredningene i all

vesentlighet den alvorligste skadegraden- nemlig skadegrad IV av WAD fra sine vurderinger. Spørsmålet er hvorfor.

Svar

Bjarne Håkon Hanssen: Jeg har forelagt spørsmålet for Helsedirektoratet som viser til svar på spørsmål nr. 210 fra representanten Jan-Henrik Fredriksen. I dette svaret er det gitt begrunnelse for hvorfor direktoratet bare besvarte nakkeslengassosierte skader grad I og II. Direktoratets rapport fra 2006 omhandler nakkeslengassosierte skader grad III, selv om dette ikke var hovedfokus i rapporten. I Norge var det i 2007 12 082 trafikkulykker med personskade, hvorav 879 hadde alvorlige skader, og 233 døde av skader i trafikken. Når representanten Jan-Henrik Fredriksen angir at tallet på nakkeslengassosierte skader i Norge bør være 28 000, og at 60 prosent av disse skyldes trafikkskader, vil det si at 1,5 person per trafikkulykke med personskade, får en nakkeslengassosiert skade. Dette tallet finner ikke Helsedirektoratet at kan være korrekt. Direktoratet har vært i kontakt med Norsk pasientregister (NPR) for å få tall på nakkeskader i Norge per år, men det har ikke vært mulig å få disse tallene fordi mange pasienter behandles poliklinisk, og disse blir ikke registrert i NPR. Når det gjelder pasienter med alvorlige nakkeskader har ikke NPR registrering av pasienter etter grupperingene WAD III og IV. NPR må ha spesifiserte diagnose-koder etter ICD 10 for å kunne få ut noe tallmateriale om pasienter med nakkeskader. WAD grad IV er svært alvorlige skader der pasientene vanligvis legges inn på nevrokirurgisk avdeling, da det hos disse pasientene er fare for alvorlige nevrologiske skader. Disse pasientene blir enten operert eller lagt i kraniestrekk. Skaden er lett å diagnostisere, og det blir gitt avansert nevrokirurgisk eller ortopedisk behandling. Ettersom skadene er relativt få, har ikke Helsedirektoratet villet gå nærmere inn på behandlingen av disse pasientene i sin rapport om nakkeslengassosierte skader fra 2006. Helsedirektoratet antar derfor at det har vært liten diskusjon og uenighet om behandlingen av disse pasientene i Norge. Representanten Jan-Henrik Fredriksen skriver at norsk helsetjeneste har sluttet seg til den internasjonale konsensus om bruk av skadebetegnelsen fra Quebec Task Force fra 1995, og at Norge derfor er forpliktet til å ha statistiske data om omfanget av de fire skadegradene WAD I til IV. Denne forpliktelsen er ukjent for Helsedirektoratet, og hverken direktoratet eller Norsk pasientregister har slik statistikk. For øvrig vises det til svar på spørsmål nr. 210 om samme sak.